

ԻՐԱՎՈՒՆԿ

ԼՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻ ԱՄԵՆ ԶՈՐԵՔՇԱԲԹԻ ԵՒ ՇԱԲԱԹ

Rédaction du journal armenien
„Hantes Amoria“ Vienne

ԲԱՃԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Հերկայ 1897 տարեկյանի

Պոստալային համար տարեկան 10 ֆր
" " " 1/2 " 5 "
Արտատպանի համար " 12 "
" " " 1/2 " 6 "
Կանխիկ վճարելի

Հաճախ գրամ եռալը խրկել հետեւեալ հասցեով
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ «ԻՐԱՎՈՒՆԿ» ԼՐԱԳՐՈՅ ՎԱՐՆԱ (ՊՈԼԿԱՐԻԱ)

Редакция на вѣстникъ
„Иравункъ“
ВАРНА (България).

Rédaction du journal
„Iravounk“
VARNA (Bulgarie)

Խմբագրութեան ուղղեալ գրութիւնք
եւ չեն զրկուիր եւ յարմար դատ-
ուածներն միայն կը հրատարակ-
ուին ամբողջովին կամ մասամբ:

Ծանուցմանց տողը 20 սանթիմ.
երկրէն աւելի անգամներու համար
20 առ 100 զեղը կը լինի:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ

ԵՒ

ԿՐԵՏԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

ՅՈՒՍԱՅԻ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԻՆ ԱԷՁ

Այս խնդիրները դարձեալ վիճա-
բանութեան առարկայ եղան Յը-
նանայի երեսփոխանական ժողո-
վին Ապրիլ 3ի նիստին մէջ:

Երեսփոխան Տ. Կոթիէ կը հար-
ցնէ արտաքին գործոց նախարա-
րին թէ կրե՞տէ մէջ սկսած պա-
տերազմական գործողութեան ինչ-
պէս և տէրութեանց, Յունաստանի
ու Թուրքիոյ միջև կատարուած
բանակցութեանց արգելքը ի՞նչ
է, և թէ Ֆռանասական կառավա-
րութիւնը ինչ միջոց ձեռք պիտի
առնէ Եւրոպայի պահանջները
իրականացնելու համար, եթէ բա-
նակցութիւնները փափաքելի վախ-
ճանի մը չյանգին:

Ատենաբանը կը բացատրէ իր
հարցումներուն շարժառիթ եղող
պարագաները, որք են ինքնօրի-
նութեան ծրագրին ընդունելու
թիւն չգտնելը կրկնացնելուն և
կրկնել պաշտօնական բաւական զօ-
րութիւն մը չըլլալը յունա-
կան ապստամբութիւնը զսպելու:
Ինչ եղանակով ուրեմն Եւրոպա
պիտի խողովակէ կրկնել, բանի
որ կրկնացիք կը մերժեն զենք-
կէց ըլլալ և միջոցներ ունին գիւ-
երկար ժամանակ դիմադրելու եւ
բաւական տէրութեանց պահանջ-
ները իրականացնելու: Եթէ տէրութիւնները
նոյն իսկ յունական մէկ քանի
նաւահանգիստներ պաշտօնեն, չեն
կրնար ատով ստիպել Ֆռանաստանը
որ Եւրոպայի կամքին համակիր
և ետ կենայ Թուրքիոյ հետ պա-
տերազմելու դիտաւորութեանէն:
Ատենաբանը չկրնար հաւատալ որ
տէրութիւնք իրենց այժմեան ըն-
թացքին մէջ աւելի առաջ կրթա-
լով ի հարկին մինչև իսկ յունա-
կան նաւահանգիստները ուժակո-
ծելու դիտաւորութիւնն ունենան,
Ֆռանասայի խորհրդարանը այդ պա-
րագային մէջ չպիտի հետեւէ
Ֆռանասական կառավարութեան:
Սա ի՞նչ պիտի ընէ ուրեմն, երբ
պատերազմ ծագի երկու թշնամի
երկիրներուն միջև:

Արտաքին գործերու նախարար
Տ. Հանթիօ կը պատասխանէ հե-
տեւեալ խմատով:

Կառավարութիւնը չի կրնար ամեն
ինչ հրապարակաւ ըսել այնպիսի
խնդրոյ մը մասին, որ տակաւին
բանակցութեան առարկայ է տէրու-
թեանց միջև: Ուստի ատենախօսը
պիտի ջանայ Տ. Կոթիէի հար-
ցումներուն պատասխանել միայն
որքան կարելի է: Արտաքին գոր-
ծերու նախարարութիւնը կը շա-
րունակէ իր ջանքեր՝ գործադրելու
համար իր յատակագիծը որոյ եր-
կու էական կէտերն են կրկնել
խաղաղացումը և խաղաղութեան
պահպանութիւնը: Սակայն խնդ-
րոյն կիճուող ընտելեան պատճա-
ռով կարելի չէ ամեն ինչ այնքան
չուտ կարգադրել, որքան ինքնին
փափաքելի էր: Յապաղումները
անխուսափելի են, սակայն տե-
րութեանց յատակագիծը հետզհե-
տէ գործադրուելու վրայ է: Կրե-
տէի ինքնօրինութիւնը ընդունու-
ցաւ ու յայտարարուեցաւ և ոչ ոք
կրնայ ըսել թէ լաւ ընդունելու
թիւն չգտաւ բոլոր կրկնական
ժողովուրդէն, որոյ ցանկութիւնները
հասկնալու համար բաւական չեն
ապստամբներուն յայտարարու-
թիւնները, վստիքի անոնք կուր
մէջ են նաւահանգիստներու շուրջը
և կը ջանան որ տէրութեանց յայ-
տարարութիւնները չթափանցեն
կղզիին ներսերը:

Այժմ եւրոպական զօրքերը
գրաւած են ծովափերէն քաղաք-
ները և այս կացութեան մէջ առ-
այժմ վստիք մը չտեսնուիր:
Ի հարկին տէրութիւնները զին-
ւորական նոր ուժեր պիտի գնեն
ծովափերէններուն արամազրութեան
տակ՝ իրենց գրաւած ծովափերէն
քաղաքները պաշտպանելու համար:
Ցարդ Թէոֆիլոյ սահմանադրութիւն
վրայ ծանրակշիւ գէպ մը չը
պատահեցաւ և պաշտպանուն պե-
տութիւններն ալ ցարդ բռնեցին
և կրկնել թէ այսուհետեւ ալ պի-
տի բռնեն խաղաղապէս և վերա-
պահ գիւրք մը: Մինչև ուստի
տէրութիւնները որոշման մը յան-
գամ չեն յունական քանի մը նա-
ւահանգիստներ պաշտպան մասին,
թէ կը խնդրել իրենց միջև քննու-
թեան ենթարկուած է: Յունացի
է որ խաղաղութիւնը պահպանե-
լու և կրկնել ինքնօրինութիւնը
գործադրելու ջանքերը յաջողու-
թեամբ պիտի պատկուին:

Տ. Կոթիէ կը յայտարարէ թէ
արտաքին գործոց նախարարը ու-
րոշ պատասխան մը չտուաւ իր
այն հարցման թէ Եւրոպա ի՞նչ ու-
րոշած է ընել, երբ պատերազմ
ծաղի Ֆռանաստանի և Թուրքիոյ
միջև:

Բայց ստենախօսը անօգուտ կը
համարէ պնդել իր հարցման վրայ,
քանի որ ժողովին մեծամասնու-
թիւնը կառավարութեան հետ է
և նոր բանաձեւ մը առաջարկը
ուրիշ հետեւած չպիտի ունենար,
եթէ ոչ ժողովին աւելի տալ իր
ընդունվ վերադառնալ յայտարարելու թէ
կը հաւանի նախարարութեան քա-
ղաքականութեան:

Միջադէպը փակուած է:

Երեսփոխան Տ. Տընի Գօշէն կը
խօսի Թուրքիոյ համար ծրագ-
րեալ բարենորոգմանց գործադրու-
թեան մասին, այս անգամ խնդիրը
գարձեալ յուզելու իրեն շարժա-
ռիթ եղած է շարքերու վերա-
կաւմը, ինչպէս ցոյց կուտան Թու-
րքիոյ արեւմտահայ գէպերը: Եւ-
րոպայի համաձայնութիւնը նախա-
պէս հաստատուեցաւ Թուրքիա
բարենորոգելու համար, բայց յի-
տոյ իր նպատակէն չհեղեցաւ ու
այժմ կը հսկէ միայն կրկնել ան-
կախութեան պահպանման: Երկու
ամիս յառաջ բարենորոգմանց ծը-
րագիրը բոլոր գեպներէն ստու-
րագրուեցաւ և ըսուեցաւ թէ ի-
րականութեան պիտի գտնուի ըս-
տիպողական միջոցներու շնորհիւ,
որոնք ի հարկին պիտի գործադ-
րուէին Թուրքիոյ գէմ: Ինչու
համար ծրագիրը ցարդ չհաղոր-
դուեցաւ Սուլթանին, սակայն վեր-
ջինին գէմ տէրութիւնք ստիպու-
ղական միջոցներ չեն գտներ, ու
միայն Յոյներուն գէմ: Ինչ է
այս կողմնապահութեան պատ-
ճառը: Ինչպէս բացատրելու է
այս գաղտնիքը:

Կըսեն թէ պէտք է համբերել
անկարելի է շուտ կարգադրել այս
պիտի խնդիրներ: Լաւ, եւ ալ կը
հարցնեն թէ ինչ պատճառաւ ծը-
րագիրը մինչև ուստի չհրկայա-
ցուեցաւ Սուլթանին: Ինչ բանի
կը սպասեն գեպներէն, զոյն
ներկայացնելու և գործադրել առ-
լու համար:

Կը հարցնեն նաեւ Տ. Հանթիօյի
թէ Թուրքիոյ շարքին հեղինակ-

ները պատժուեցան և թէ այս մա-
սին խիստ դիմաւոր եղաւ Սուլ-
թանին: Վերջապէս շարքերուն վե-
րահանգման յետոյ՝ Ֆռանաս նա-
խաձեռնարկ պիտի ըլլայ բարենո-
րոգմանց խնդրին մէջ և պիտի
պահանջէ որ ծրագիրը ներկայա-
ցուի ուր որ անկ է:

Պէտք է որ Թուրքիոյ մէջ խա-
ղաղութիւն և ապահովութիւն վե-
րահաստատուին և արգելուի վե-
րադարձն այն բարբարոսութեանց
որոնք ժամանակակից Եւրոպայի
ամօթը պիտի ըլլան:

Արտաքին գործոց նախարարը
իր պատասխան Տ. Գօշէնի՝ կը
պատմէ Թուրքիոյ շարքին առթիւ
Ֆռանաս գեպներն և իր ընկերե-
րուն դիմաւորելը Բ. Դրան մօտ,
քննիչ յանձնաժողովի մը եղե-
րակալը զրկուելը, տեղւոյն դի-
տաւորական հրամանատարին և կա-
պաւորարչին պաշտօնակալութիւնը
են:

Գալով բարենորոգմանց խնդրին,
կըսէ նախարարը, Տ. Գօշէն գիտէ
թէ տէրութիւնք և մասնաւորա-
պէս Ֆռանաս ի՞նչ ընթացք բռ-
նեցին այս խնդրին մէջ: Ինք գի-
տէ թէ կառավարութիւնը ամէն
յամառութեամբ կը ջանայ փափա-
քելի արգելքը ձեռք բերել:
պէտք է որ ժողովը վստահի և
Պոլսոյ գեպներն և առաջու ջան-
քերուն և կառավարութեան յայ-
տարարութեանց:

Տ. Տընի Գօշէն վերադառնալ խօսք
առնելով կըսէ,

Տ. Նախարարը կըսէ որ եւ շատ
լաւ գիտեմ թէ ինչ վիճակի մէջ
է բարենորոգմանց խնդիրը: Իրմէ
ներս կը խնդրեմ, եւ այդ մա-
սին բան մը չեմ գիտեր, գիտ-
ցածս միայն սա է որ ծրագիրը
ստորագրուեցաւ փետր. 10ին, սա-
կայն անկէ ի վեր չեմ գիտեր թէ
ինչ եղաւ:

Տ. Հանթիօ կը յայտարարէ որ
ինքն ոչ ճիշդ այդ ըսել ուզած
էր, այսինքն թէ Տ. Գօշէն գիտէ
որ ծրագրին ստորագրուած է:

Տ. Գօշէն կը յաւելու:

Շատ աղէկ, այդ մասին հա-
մաձայն ենք, բայց փետր. 10էն
ի վեր ինչ պատահեցաւ, այդ չեմ
գիտեր:

Եւ նախագահը կը յայտարարէ
թէ միջադէպը փակուած է:

ԱՌ ՄԵՇԱՐԳՈՅ ՏԻԱՐ Տ.

Գնա մեռիւ, եկուր սիրեմք.
Սա՛ հին սովորոյքն է հայուն,
Հաշտման, զրկանք, բաժին
սալ մարդուն,
Յե՛տ մահուան շիրիմ՝ անկեան-
դան մարմնոյն:

Ազնիւ բարեկամ, կարգացի ձեր
մէկ գողտրիկն իրաւունքի մէջ,
իմ անուան նուիրուած. շատ չնոր-
հակալ եմ:

Բանաստեղծի մը յատուկ և
մասնակի որոճ մ'էր դա, վառ-
վռուն ու կարմրակ աւրանով հա-
մեմուած: Անկեղծ բարեկամի մը
զուտ մաքուր համակրանաց մը-
մունչն էր իսկապէս որ կը գայր
յիսուն տարեակ լինելս յայտարա-
րել. կեանքին գագաթն հասած
յօբելին մը ցոյց կը տայր և ան-
շաժ աւուրցս սեւ ու ճերմակ յի-
շատակները կը զարթոյցանէր
սրտիս մէջ, հոգւոյս մէջ, մար-
դարտէն աւելի թանկագին շիթե-
լով, գոհարէն փայլուն ու արծէ-
քոտ շարաններով հողակոյտ թըր-
ջելու խոստումը կը տայր: Կը
կրկնեմ շնորհակալութիւնս:

Չեմ ուրանար, և ինչո՞ւ ծած-
կոցի տակ մնալ ուզեմ, որովհե-
տեւ ո՛չ թէ չինծու, այլ իսկա-
պէս Ձէյթունցի մըն եմ, Ասպե-
տական հայ նախնեաց մը զաւակն
հարապատ որ պատիւ ու պարծանք
է ինձ համար: Տաւրոսի ապա-
ռածներուն մէջ ծնած և այսքուն
ամերէ հետէ՝ ապառաժէն աւելի
ամուր ու հաստատուն իտէպլի մը
սիրահարն եղած եմ, պապենական
աւանդութեանց հաւատարմատարն
և անոնց շառաւիղներուն ընդար-
ճեալահայ հետեւորդը մնալով. —
ո՛չ զրկանքներն համբելու և ո՛չ
աւերակները չափելու գիտում
կամ խորհուրդն ունեցած եմ:

Այո՛, խիտ շատ լեռներ, ձո-
րեր, հովիտ, դաշտեր, չափեր ու
չափեր կ'ընէմ, անցած դարձած,
տուած առած սուր գնդակ և շատ
շրջներ շամիրած. իսկ վերքի լաթ,
դափնէ պսակ ոչ ումեքէն եմ փըն-
տըռած: Արգարեւ տեսած եմ շատ
թշուառ օրեր, ինծի յայտնի խոց
ու ցաւեր, նիւղ, գնդան. տունէ,
կիւնէ, դաւիէ, ամէն բանէ զըր-
կուած, երբեմն լացած, բայց յու-
սահատ օր մը երբեք վա՛ն պարա-
պառքիս չեմ ըսած:

Իսկ արդ բացարձակ կ'ըսեմ
բեզ, ազնիւ բարեկամ, միտք չու-
նիմ մեռնելու, կեանքէս ալ ձանձ-
րացած չեմ դեռ, այլ կուզեմ շա-
րունակել այն ճանապարհը ուրկէ
սկսած եմ ընթանալ շատ կանու-
խէն, որքան ալ փշտուած ու մա-
ցառուտ լինի նա: Չէ, չէ, բա-
րեկամս, չեմ ուզեր ու չեմ պա-
հանջեր, ո՛չ կոթող, ո՛չ քար, և
ոչ չիբրիմ կամ դամբան, այլ մէկ
դրօշ մը հայկական, միակ միու-
թիւն մը սրբազան որով թիկնք,
թուրտնք գէպի սիրուն հայրե-
նիք հոն քաւելու դարաւոր պարտք
մնացորդ ու ծանուն:

Յարութիւն Յ. Չափեան

ԱՐՁԱԳԱՆԳ

Վերջին տոններս, պոլսական
մամուլին մէջ կարգ մը նորակերտ
յանձնաժողովներու կազմութիւնը
ուշագրաւ է:

Աւասիկ անոնցմէ մէկ բանի-
ներուն անունները.

Յարաբերական գործոց յանձ-
նաժողով,

Տարագրելոց յանձնաժողով,
Որբերու ստացուածոց պաշտ-
պան յանձնաժողով:

Առանց որոշ գաղափար մը ու-
նենալու յարաբերականին բնու-
թեանը վրայ, ներքին է սակայն
տարակուսիլ տարագրելոց յանձնա-
ժողովին արդիւնաւոր ելքի մա-
սին:

Եւ արգարեւ մեր տարաբախտ
գաւառացի եղբայրներուն յան-
կարծական մեկնումը իրենց բոլոր
գործերը երեսի վրայ թողուց և
պահանջներն աւելաւ: Գալով
տուժարներուն, անոնք ալ հետ
տարուեցան, զի գլուխներու մէջ
միայն գոյութիւն ունէին:

Յիշեցէք անգամ մը թէ ի՞նչ
կոշտ վայրագութեամբ ձերբա-
կալուեցան անոնք գիշերանց և չու-
գեմաւ գրուելով անծանօթ անդեր
հանուեցան: Կէս առ կէս վատար
սպանուելէ ետք ճամբուն վրայ:

Այս քառասուն պայմաններուն
մէջ, յանձնաժողով մը անուանա-
կան միայն կրնայ ըլլալ:

* *

Գալով որբերու ստացուածոց
պաշտպան յանձնաժողովին, կ'ու-
զէինք գիտնալ թէ ի՞նչ պիտի
պաշտպանէ: Արդեօք այն ահա-
գին հարստութիւնները ետ պիտի
ուզէ որ հայերուն այնքան տար-
ուան խնայողութիւնը, աշխա-
տանքը և զրկանքները կը ներկա-
յացնէին և զորս քրդերն ու թրքերն
որպէս յետին աւազակներ յափշ-
տակեցին, թէ՛ պիտի պաշտպանէ
այն ինչքերը որ տակաւին կը
մնան:

Միամիտ յանձնաժողով, գա-
ցածը չես կրնար ետ առնել, իսկ
ներկայի մասին, թէ և չեմ կար-
ծեր թէ շատ բան մը մնացած ը-
լոյ, դուք ինչ լաւ գիտէք թէ
երբեք և ոչ ոքի համար ինչքի ա-
պահովութիւն չի կրնար ըլլալ հոգ,
յափշտակիչներու երկրին մէջ:

Ո՛չ որբերունը և ոչ Ունճեան-
ներունը:

Կը փափագէի որ յանձնախումբ
մըն ալ կազմուէր որ յանձն առ-
նէր ետ դարձնելու որբերուն, ի-
րենց ամենէն թա՛կագին ստաց-
ուացքը, — հայրիկը:

* *

Այս անկարելիութեան առջեւ
է որ Օրմանեան Սրբազան Նա-
քիւր կընէ անհայրներու վիճակը
գէթ քիչ մը բարոյեցելու:

Բայց կացութիւնը յուսահատե-
ցուցիչ է: Ո՛չ բարեբար կը բաւէ,
ո՛չ որբանոց: Հայ որբերը օրէ

օր կը պոռթկան երկրին ամեն կե-
տերուն վրայ հարիւր հազարներով
և իւրաքանչիւրը մէկ մէկ կենդա-
նի նախատինք է հայկական քառ-
մնիկ ջարդերու կազմակերպիչնե-
րուն և Եւրոպայի՝ որ զանոնք
թողաւորեց:

Ազգի ազգի միախօսարներ և մի-
ախօսարուհիներ, անգլիական և
գերմանական և ուրիշ այնչափ
բարեգործական ընկերութիւններ
հայ որբեր ընդունելու յօժարա-
մտութեան մասին իրարու հետ կը
մրցին. ամենքն ալ իրենց դռները
բացած են:

Չափազանցութիւն չի պիտի ըլ-
լայ ըսել թէ տեսակ մը առեւտու-
րի առարկայ գործած են մեր որ-
բիկները, ձեռքէ ձեռք, երկրէ
երկիր: Միայն թուրքիոյ յատուկ
արտածման ապրանք են. անոր ձե-
ռառնաւորից արդիւնքը:

Կրնաք ինքնին դատել փոխա-
նակուած նամակներու ոճէն. ահա
նմուշ մը.

«Յայտնելով ձեզ շնորհակալիքս
այն փութալան հոգածութեան
համար, որով հաճեցաք կարգադ-
րել առաջին խնդրանքս... կու-
գամ եմ»:

Եւ որբերը կընդունուին հար-
իւրներով, մասնաւորաց քով, հի-
ւանդանոցներու և որբանոցներու
մէջ, հո՛ծ ի հո՛ծ, խիտ առ խիտ,
բայց վերջը չի գար:

«Պատրիարքարանի մէջ որբե-
րու որդեգրման և գետնգման յա-
տուկ տուժարներ սահմանուած են»:

Կիմանա՞ք. գիտցէք նաեւ թէ
այս վիթխարի տուժարները, հա-
կառակ իրենց ստուարութեան, ան-
կարող են պարունակելու հարիւր
հազարաւոր գոթախտ անոններուն
անվերջ շարքը:

«Չնքուշի և Կիւրնի որբերուն
պաշտօնակալն ցուցակը որ տեղ-
ւոյն իշխանութեանց ձեռքով պատ-
րաստուած է, կը պարունակէ ըն-
դամներ միայն 1600 անուններ»:

Անկարելի թիւ...:

Նողկալի՝ կառավարութիւն որ
քու առաջ բերած որբերու պաշ-
տօնական ցուցակները միայն պատ-
րաստել գիտես. ի՞նչ տակէց աւե-
լի ամօթ և նախատալի... Ը՛վ-
գացողին համար:

Ու՛ր են այդ պղտիկներու հայ-
րերը, որոնց փայտալանքը կըն-
դունէին, որոնց գալստեան կը
սպասէին ամեն իրիկուն տուն սե-
մին վրայ, որոնց ծննդին վրայ կը
քնանային հանգարտիկ...:

Ու՛ր են ասոնք:

Սպանեցիք, ձեր հաճոյքին հա-
մար, ձեր մոլեռանդութեան յա-
զուրդ տալու համար:

Այդ պղտիկները, «որ հիմայ կո-
յանցներու վրայ չըլելով ու խըն-
ձորի կեղեւներ և կերակուրի մնա-
ցորդներ ժողովելով կը մնան»,
առաջ երջանիկ էին անոնք, դուք
թշուառ ըրիւք զանոնք, զի հայ
էին...:

Աւելին կայ:

«Ահայ հասարակութիւնը մեծ
մասամբ այժմ այրիներէ կը բաղ-
կանայ, այրիւրը քաջակալ ըլլալ-
նուն համար»:

Ասկէց աւելի սինիկական, աւե-
լի հեգնոտ բացագործութիւն տե-
սած էք:

Եւ այս ընդհանուր աղէտից
պատճառն է, ըստ թրքական բա-
ցագործեան, Տիւնեսական տագ-
նապը:

Ո՛վ անտեսական տագնապ, ի՞նչ
գարշելի վայրագութիւններ կը
գործուին քու անունով:

Միայն թուրքիոյ մէջ է որ
Տիւնեսական տագնապ մը բիւրա-
ւոր որբեր և այրիներ կը ստեղծէ
ակնթարթի մէջ:

Չի զարմանա՞ք. խորհեցէք որ
խնդիրն այնպիսի երկրի մը վրայ է
ուր ամեն բան հղծանելն ու շափ-
րելն օրէնք է:

Ջարգը՝ դէպք է. խռովութիւնը՝
խաղաղութիւն, կրեւական անկա-
խութիւնը՝ քաջառիկ կազմակեր-
պչութիւն. աղատութեան և իրա-
ւանց համար կռուողները՝ աւազակ
դժոխքը՝ անգործութիւն, դահիճը՝
վարչութիւն բարեխնամ...:

Գաւեր-Արշալիր

ՆՈՐ ՄՈՒՍԱ ՊԵՅ ՄԸ

ԿԱՍՄԱՅԻ ՄԷՋ

Կասմա գիւղէն ստացած ենք
նամակ մը, որ մանրամասն կը
պատմէ անցեալ տարուան հոն գոր-
ծուած կոտորածէն ի վեր ցարդ
տեղի ունեցած անյուր հարստա-
հարութիւններ. և ի մէջ այլոց
կը պատմէ հայ աղջկան մը ա-
ռեւանդումը Ղարափէլի Օսման ա-
նուն թուրքի մը կողմէ հետեւ
հալ պարագաներուն մէջ:

Փետրուար 25ի գիշերը հովիւ-
եան Յակոբ աղայի աղջիկը պիտի
ամուսնանար Քարաղիւլէրեան Սար-
գիսի հետ, երբ երեքշաբթի գի-
շեր յանկարծ թուրքերը յարձա-
կեցան աղջկան տանը վրայ և,
հակառակ անցնչներուն կողմէ
ցոյց արուած ընդդիմութեան,
քաշեցին տարին հարանցու աղջիկը
զոր երկու օր ետքը ազատ արձա-
կեցին՝ անոր կուսութիւնը արա-
տելէ ետք:

Առեւանգուած աղջկան ծնողքը
գաղտնապէս լուր տուին կառա-
վարութեան այս ցաւալի դէպքը:
Կառավարութիւնը սա պատասխա-
նով լուծեր է խնդիրը. «Թող աղ-
ջիկը իսլամութիւնն ընդունի,
թուրքին հետ կ'ամուսնացնենք»:

Այո բողբը իմացուած ըլլալով
տեղւոյն թուրքերէն, խեղճ հա-
յերը չեն համարձակիր փողոց իմ
ելլալ: Հարսերն ու աղջիկները
փակուած կը մնան իրենց տփ
մէջ: Դարձեալ ջարդի սպառնա-
լիք:

Եւրոպացիներուն ակա՛նջը խօ-
սի:

ՆԱՍՏԱԿ ԽՍԻՍՏՐՈՒԹԵԱՆ

1897 Ապրիլի 5, Լոնդոն

Մասնաւոր գործերիս պատճառով ստիպուած եմ առ ժամանակ մնալ Լոնդոն:

Նկատելով որ եւրոպայի հայ գաղթականութեան շրջանում կարիք է զգացուում Բաֆֆի երկասիրութեանց, մեծ քանակութեամբ բերել եմ տուել: Հեղինակի աշխատութիւններէն ըստ պատուած են Սաւառեղը, Դաւիթ-Բեկը, Կայծերի Բ. հատորը եւ այլն: Երոնց համար սատարիկ պահանջ կայ հայ ընթերցող հասարակութեան մէջ:

Տպագրութեան համար բոլորովին պատրաստ եմ եւ այլ տպուած եւ անտիպ գրուածքներ, որոնցից նշանաւոր է Սալթի անունով եռահատոր ստուար վէպը, որը Պարսկահայոց Կայծերն է: պատկերացնում է նրա անցնալը, ներկան եւ ապագան: Թէեւ հանգուցեալ հեղինակի ջերմ փափագն էր տպագրուած տեսնել իւր բազմաթիւ ձգանց արգասիքը, բայց նրան չվիճակուեցաւ այդ «անկախ պատճառներով»:

Այդ բոլորի հրատարակման հոգսը ծանրանում է ինձ վրայ: Որոնց տպագրման միակ աղբիւրն է Բաֆֆի մնացեալ աշխատութիւններից գոյացած արդիւնքը, որը նուազեց, վերջին տարիներս տեղի ունեցած ցաւալի դէպքերի պատճառով:

Հանգուցեալի յիշատակը յարգողները, նրա գրուածքները լիակատար հրատարակուած տեսնել ցանկացողները, նպատակ ունենալով իրենց շնորհակալութիւնը արտայայտելու, տարածելով իրենց շնորհանում վաճառելի գրքերը:

Այլի ԱՆՆԱ ՐԱՖԲԻ

ՄԵԶ ՄՕՏ ՎԱՃԱՌԻՈՒՄ ԵՆ

Բաֆֆի հեկտեալ աշխատութիւններ		
Ինքն եւ Ջալալեդդին, մի գրքի մէջ ամփոփուած	6	Շիլին
Կայծեր, Հատոր Ա.	4.50	»
Խամսայի Մեկեքութիւնները	4.50	»
Խաչագողի Յիշատակարանը		
Նըշորս մասերը մի գրքի մէջ ամփոփուած	5.50	»
Վէպիկներ եւ պատկերներ, Հատոր Ա.	4.50	»
Նոյնը » Բ.	4.50	»
Ջահրուար, Վէպ	4.50	»
Կայծերի Կտակը	3.50	»
Մինն այսպէս եւ միւսն այնպէս, պատկերազարդ Վէպ	2	»
Տաճկահայք	1	»

Ճանապարհածախսը մեզ վրայ է: Այլի ԱՆՆԱ ՐԱՖԲԻ

Mrs. Anna Raffi
1. Richmond Gardens
uxbridge Road
London W.

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Բարիւր 30 Մարտ

Բարիւր գաղթող կարօտ հայերուն նպաստելու համար հաս գրտնող կրօնական հաստատութիւնք ալ ետ չմնացին: Թէեւ ուղեցին, բայց չկրցին Անգլիացւոց նմանի: Ժամանակ մը երիտասարդաց քըրիստոնէական ընկերութիւնը հիւրընկալեց գաղթականները, որոնցմէ ոմանք ալ կէս գնով այդ հաստատութեան մէջ կ'ուտէին, կը խմէին եւ կը պառկէին: Կը ցաւելիմ

ըսել թէ հարուստ մարդու զաւակները զիջան խառնուել հոն յաճախողներուն մէջ: Սակայն ընկերութիւնը երբ տեսաւ որ հոկառակ իր մեծերու ջանից՝ համարումով Եղբայր եղող չկայ հայոց մէջ՝ փակեց իր դռները անոնց առջեւ:

Փրկութեան բանակը բուսական օգտակար եղաւ հայ գաղթականներուն որոնցմէ շատերը զրկեց լճնոսն, Ամերիկա եւ այլ հեռաւոր տեղեր:

Հայր Շարմիտն ալ իր կատարած հանգանակութեան արգիւնքով ապաստանարան մը բացաւ, ուր կը խնամուէին մատուորապէս յիսուհի հոգի, իրենց մէջ կ'ուն նաեւ ուսանողներ: Այս հաստատութեան յաճախ կը նպաստէ նուազ րաշա: Այնտեղ երբեմն կայցելէ Օրիորդ Թիսիէ, ուսուցչուհի անգլիէրէն լեզուի, որ իր նուէրներով ու մը խիթարով խօսքերով գրեթէ բարի հրեշտակն եղած է այս ապաստանարանին եւ 10 էն տեղի աղջիկներ գործի գրած:

Գերմանիոյ Լէյքցիկ քաղաքի հայ ուսանողք փափագելով ընդհանուր հայ ուսանողաց ընկերութիւն մը կազմել, հրաւեր կարգադրած են բոլոր եւրոպական համալսարանաց հայ ուսանողներուն, որպէս զի իւրաքանչիւր երկիր մէկ մէկ պատգամաւոր ընտրէ ու զրկէ ի Ֆրանքֆուրթ, ուր տեղի պիտի ունենայ պատգամաւորաց ընդհ. ժողովը:

Ընկերութիւնը, ինչպէս կ'ըլլան, հանդէս մըն ալ պիտի հրատարակէ:

Բարիւր հայ ուսանողութիւնը երիցս հրաւեր ստանալէ յետոյ քանի մը օր առաջ ի ժողով կը գումարուի, ուր ներկայ կը գրտնուի ուսանողներու մէկ երրորդ մասը միայն: Ժողովն իր պատգամաւորը կ'ընտրէ յանձնի Տ. Խաչիկ Սարգիսեանի, շրջանաւարտ Կեդրոնական վարժարանին եւ ուսանող կարմընաց եւ խճուղեաց դպրոցին Բարիւրի:

Պատգամաւորն ի մօտոյ պիտի մեկնի ի Ֆրանքֆուրթ:

Բարիւր Գոնստապոլսէն մէջ ապակայ Աղաթեան մը կը պատրաստուի: Տ. Կարապետ Գալֆուհան, բնիկ արապիզանցի, Պալիս դաստիարակուած եւ վերջի երեք տարիներն ալ Տիգրիս անցուցած համակրելի երիտասարդ մըն է, որը երգութեան համար բնական ձիւքով եւ տաղանդով օժտուած: Նա ի Տիգրիս պաշտպան մը գտած է որ ամսական մը յատկացուցած է իրեն: Օրիորդ Պապանան, Նըշաւոր հայ երգչուհին խոստացած է նոյնպէս ամսական գումար մը ուղարկել իրեն, որպէս զի առանց գրամական մտահոգութեանց կ'ունայ իր ուսումը շարունակել: Տ. Կ. Գալֆուհան հազիւ երկու ամիս է որ եկած է Բարիւր եւ գաղ

լեզուն չգիտնալով հանդերձ, մէկ ամիս ի վեր յաջողած է Գոնստապոլսէն մանկ եւ աշակերտել Ֆրանսայի առաջին ողբերգակ Տ. Սիլվէնի, որ միանգամայն գաստուու է գոնստապոլսէն:

Տ. Կ. Գալֆուհան գոնստապոլսէն մտնելու քննութիւնը տրուած է հայ լեզուում: Օթէլլոյի մէկ կտորը ներկայացունելով ֆրանսացի ողբերգուին առջեւ: Այժմ կ'աշխատի ֆրանսերէն սովորել: Տ. Սիլվէն հիացած է անոր բնական ձիրքին եւ կարողութեան, ու այն օրէն ի վեր մասնաւոր համակրութիւն մը կը տածէ անոր վրայ: Յուշութիւն իր արուեստին, կը մտղմեմ որ օր մըն ալ զինքը ծափահարելու պատիւ ունենանք:

Բարիւր հայ ընկերութեանց թիւին վրայ հասածն ալ աւելցաւ «Ընկերութիւն Ազգ. Պատմութեան եւ Աշխարհագրութեան» աւանդը, որուն հիմնադիրն է Տ. Ոսկիան: Ամսոյս 19 ին ընկերութիւնը ունեցաւ իր առաջին աստիճանականութիւնը. աստիճանին է Բարիւր հոգեւոր հովիւ Արթ. Տէր Սուքիաս Պարոնեան որ իրեն նիւթ ընտրած էր «Խորհրդանշան իբր աղբիւր մեր ազգային պատմութեան»:

Տ. Ալաւտիկեան

ՀԱՆՐԱԳԻՐ
ՇՆՈՐՀԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ

Վրաստանի հայ գաղթականութիւնը աւելի քան 500 ստորագրութեամբ հանրագիր մը պատրաստած է ուղղելով կեդրոնական առողջապահական ժողովին, որով ջնքմ շնորհակալութիւն կը յայտնէ այն յաբատն հոգածութեան համար զոր Պուլկար կառավարութիւնը ցոյց տուաւ հայ գաղթականներուն նըկատմամբ: անոնց վրան հասած օրէն մինչեւ ցարգ: Հանրագիրը կը յիշէ թէ առողջապահական կեդրոնական մարմինը փութացած էր իր կողմէ մասնաւոր բժիշկ մը կարգել խնամելու համար հայ գաղթական հիւանդները, անոնց պէտք եղած դեղորէից հայկ. թումն ալ ինք հոգաւով վաճառի պուլկարական հիւանդանոցին մէջ:

Պուլկար կառավարութեան այս մարդասէր ու անգնահատելի ընթացքին հանդէպ իրենց երախտագիտութեան հաւատարմքը յայտնեցէ յետոյ, հանրագիրը գաղթականները կը խնդրեն առողջապահական կեդրոնական վարչութեանէն, որ հիւանդներու խնամատարութեան համար իր կողմէ առաջին օրէն կարգուած հայ բժիշկ տօրթ. Վարդանեան յարատեւէ իր պաշտօնին մէջ, պաշտօն զոր մեծ խղճահարութեամբ ի գործ գրած է եւ կը զեն ցարգ: Աւելի քան վեց ամիս ի վեր, կրտսն ստորագրողները, յիշեալ բժիշկը գրեթէ ինք խնամած ըլլալով հայ գաղթականներուն մէջ պատահած հիւանդներ

րուն մեծագոյն մասը եւ այլ եւս անոնց խառնուածքին մօտէն տեղեակ, այս վերջինները մեծ դժուարութեան պիտի բախէին իթէ ու է նոր բժիշկի պարտաւորութիւն յանձնել իրենց առողջական վիճակը: Հետեւապէս, գիտական այս տեսակետով իսկ անհրաժեշտ է որ տօրթ. վարդանեան շարունակէ խնամել իր աղգակից հէք հիւանդները, որոնց մեծագոյն մասը փութացած է ստորագրել յիշեալ հանրագրութիւնը:

ԹՈԳԱՏ ԳԸՐԿԸՆԸ

Մարտ 7-ով թողգատուա վուգու պուլկան գըրկըն վէ հողմա հագըրնտա Սըվազ ինկիլթէրա գօնսօլսը թարաֆընտան կէօնտէրիլէն պիւրիսի բարօրթօնըն միւնտէրիսթը մուխթասարէն շուվէճէլէ նէշը օլընմըշ աըր իվօրսա կազէթալարընտա:

Մարտ 7-ով, թողգատ էրմէնի խալգը պիւր գըրկըն էնտիլէսիլէ տիւքեանլարը գարատը: Պոննուն իւզէրիլէն թիւրքլըր եաղմայա պաշտաւըլար: Աստիլի իպգա իթմէք արգուսըլա պէլէտիլէրէյիսի թարաֆընտան ասաքիթ թալէպ օլունմուշ իսէ տէ, ասքէր քօմանտանը ճէվապը բէտտ վէրմիշ վէ բէտիսի պիւզաթ չարշըլա չըքըպ էրմէնիլէրէն ճէպրէն տիւքեանլարըն աշտըրմաղա թէ չէպպիւս իթմիշ:

Հիւճիւմէ հաղըրլանան թիւրքլէրին սիւրհալարըն արմադ իլիւն պիւր էրմէնի կաթոլիկ բօլիսի թաւաֆընտան պիւր ասքէր ալոյընտ օլան թէրլիֆէ ճէվապէն ասքէրլէր քէնտիլէրիլէն պէօլլէ պիւր էսիլիվէրիլմէտիլիլի տէվիլլէր, վէ պաւտէնտ օրտտա մէվնուտ պուլկանան պիւր թիւրք սիւրհալըն մէրգուս էրմէնի բօլիս իւզէրիլէն պօշտաւարադ անը էօլտիլիլաշ տիւր: Իշպու սիւրհալարմաղը գըրկընըն նիշանէսի օլտա: Պիւր խալլը գապըթան, խուսուսիլլէ կէնճ, գըրկընըն էօնիւնիւ ալմադ իսթէմիլլէր իսէ տէ մուվաֆըլ օլունմըշլար: Գըրկըն սապահ սաւաթ Ծտան 11է գտտոր, վէ հողմա աղջամա գտտար տէվաթ խուսալ 250 խանէքեամիլէն սօլսըլմըշլար տըր:

Խալլի էրմէնիլէր պիւր գըրկըն վուգուսթընը հըսս իլէ էսիլ մա հալլէրտէ սաղլանմըշ օլտըգալըր սէպէպիլլէ մաղթուլարըն տաէտի չօդ օլմամըշ տըր: Ս. Ռսկիւրբան վէ Ս. Յովակիմ Սննա վանքլարըն իքի վարդապետէրիլի (Մանուէլ վէ Մարտիրոս) վահշիանէ սուրէթտէ բարշա բարշա իթմիլլէր:

Գըրկըն պաշտաւատան էվիլիս լաւլար ճիվար մահալլէրտէն շէհիթ տաիլիլիտէ թօրլանմըշ օլտապօնրա ուսուճա վէ սիւքիւնէթլէ քէնտիլիլէրիլէ տվտէթ իթմիլլէր վէ պուլ իսէ պիւր էմիլէ իթաւաթ իթմիլ օլտուղլարըն պիւր տէլիլա տաւ օլունուլօր:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Էվլիտէն պէյան իթմիէիմիդ իւզըն հարըն վարնա թաղական խորհուրդը ինթիսիապը իճրա օլընաճագ տըր :

Գուէ վէրմէք հազգընը հայիդ օլան միլլէթտաշարըմըզ թարաֆ կիրէրին թէշվիզաթընա գարըն մայուպ, միլլէթէ ֆայիտէլի սուլէթտէ շու հազարընը իսթիմալ իթմէլէրի, եանի հալընըզ միլլէթին հազիդի մէնֆաթլարընը պիթարաֆանէ սուրէթտէ կէօզէ տիւպ պիթթէճըրիպէ միլլէթ իշլէրինտէ սայ ու զայրէթլէրի իլէ մարուֆ օլան զէվաթա քուէ վէրիլմէլէրինէ խալիսանէ թապմիյէ իտէրիդ :

Մոսկուտա միլլէթմէքին ժամ հարեան պիրատէլէր՝ Շուշիտէ պիր խաթաթախանէ թէէսիսի իշլէն 110000 ռուպլի իհտա իթմիշլէր տիր, Մէպլաղը մէզպուրըն 10000 ի իւշ գաթըլ պիր միւնթաղամ էպ նիշլէնին ինշասընա վէ մէսարիֆա թը իպթիտաթիսինէ մախսուս օլուպ, 100,000 ի տէ խաթաթախանէ նին իտարէսի իշլէն սէրմայէ գալաճագ տըր :

ՄԻԻԹԵՆԵՎ ՎԻՍԱ

Ինկիլթէրա բարլամէնթօսը ապրիլ 14/28ա թէէլիսի օլընմըշ :

Թայմըզըն Ալթինա մուխիւրինին թէպլիդաթընա նազարէն, Մ. Տէլիեանի՝ ասըլարըն օսմանը թօքաղընա կիլմէտիքլէրինտէ Եու նանիստանըն միւրաճաթըլ գաթիլէտէ պուլընաճաղընը սէօյլէմիշ տիր. Եունանիսթանըն 80,000 քիշի հարպ հալինտէ սագլամայա գուտրէթի օլմայուպ, մուհարէպէ իթթիզա իտէր իսէ տէրագապ պաշլամալը :

Ասըլար Բրէվէպա վէ Եանեա արասընտաքի թէլէկրաֆ թէլլէրինի քէսիլշլէր :

Ալթինա տաքի օսմ. սէֆիրի Ասըմ պէյ թիւրք թօքաղընա կիրմէք նիլէթի իլէ հաղըրլանան ենի չէթլէրին թէշքիլինէ Մ. Սքօզէ սին նազարը տըգգաթընը ճէլպ իթմիշ տիր :

Իթալիա սէճիսը մէպուսան տա Մ. Ռուտինի՝ Էվրօրա տէօվլէթլէրին խրիսթիյանլարըն հուրիլէթինի վըգայէ իթմէք վէ կիրիտէ օթօնօմի վէրմէք արզուսընտա պուլունտուզլարընը, վէ իթալիանըն տախի տիկէր տէօվլէթլէրէ հէմէֆքեար պուլունմասը քէնտի մէնֆաթըլ տախիթսինտէ օլուպ իգթիզաի հալտէ հիւքիւմէթ ասքէր սէվք իթմէք մէսէլէսինէ կիրիշէճէկինի սէօյլէմիշ տիր :

Լարիստան Աթանա Րէօյթըրա չէքիլէն թէլէկրաֆլարա

կէօրէ, Մակէդոնիալը սէրկէրտէ Զուսէլիս պիր ասքէր ալալընը զայէպէ իտուպ ֆէնուրի իւզէրինէ եիւրիւմէքտէ տիր : Պալթիմիստան թիւրքլէր տէֆ օլունմըշլար վէ քէնտիլէրինտէն 40 քիշի էօլտիւրիւմիշ տիր :

Ապրիլ 1 տէ, Սթանպուլտա Րուճլարըն բաթրիդ ինթիսալը իճրա օլունուպ, վէքիլ Տ. Գոնս թանթին թէքմիլ Րուճ միլլէթինէ ումում բաթրիդ նասպ օլունմըշ տըր :

Ալմուսուտ իսլամլարտան միւլթէշէքքիլ պիր ալալ իսեան իտուպ Պէրոնտա ասքէրի հիւքիւմէթինի էլինէ կէշիւմիշ. խրիսթիյանլար չէքիլմիշլէր տիր :

Միւշիւր Էտհէմ բաշանըն Լարիսա իւզէրինէ եիւրիւլէճէլի խապէրի հէր նէ գատար զալըր սահի հէօրիւնիւյօր իսէ տէ, եու նանլար թարաֆընտան եէնի հարէքնաթըլ խուսումէթքեարանէ պաշ կէօսթէրտիլի թագտիրտէ, Եունանիսթան ասքէրինի կիրիտտէն կէրի ալընճայա գատար օսմանը հիւքիւմէթինի Լարիսայը զապթ վէ մուհաթաղա իթմէք նիլթիլինտէ պուլունըյօր իմիշ :

Սինօրը աշմագ ճիւրէթինտէ պուլընմըշ օլան Րուճ պաշլաօզուզլարընը վէ մունթաղամ ասքէր միւլթէքլէրինին թէքրար Եունանիսթանա ապտէթ իթմիշ օլտըզլարը խարիճիլէ նէզարէթի թարաֆընտան սէֆիրլէրէ պիւտիրիլմիշ վէ տէվլէթլէրին արզուսը վէճէլէ, օսմանը ասքէրլէրի թարաֆընտան հիւճիւմ Րէնկինի ալալիլէճէք հէր տիւրլիւ հորն քեաթըլ խուսումէթքեարանէտէն կէրի տուրուլմասը հազգընտա միւշիւր Էտհէմ բաշայա լաղըմ կէլէն թալիմաթ վէրիլմիշ տիր :

ՊՈՒ ԿԻՒՆՔԻ ԹԵԼԵԿՐԱՖԻԱՐ

(Աթանա Պալգանիք)

Ալթինա, 3 Ապրիլ

Հարպիլէ նազըրը պիր մէքթուպ գապուլ իթմիշ օլուպ, մէզքիւր մէքթուպտա բաթլայան մատտէլէր պուլընմըշ տըր. ախալիսլէր թարաֆընտան տըր տէլիւ չիւրհէ օլընտը իսէ տէ, պիլ ախէրէ պիր օյուն օլտըրը ախալըտըր :

Մունթաղամ պիր չէթէնին Գալօմագի եաղընլարընտան Մաքէտոնիայա կիրմիշ օլտըրը թասաթիգ օլընըյօր :

Սթանպուլ, 3 Ապրիլ

Ալմուսուտլարըն սիւհաշանմասը վէ օնլարա վէրիլէն մէմուրիլէթ սէպէպլէրի իլէ ֆէնալըզլար իլէրի կէլէճէկի գօնսօլսլարըն վէ մէմուրիլին լարթթօլարընտան ախալընմագտա վէ Ալմուսուտլարըն իթաթիսըզընա սէպէպ Եըլտըզըն հարէքեաթըլ միւշէվլէշէսի օլտըրընա գանաթ հասըլ օլմագտա տըր :

Բուճ բաթրիդի ինթիսալընտան սօնրա մուխալիֆ թարաֆը նիւմայիշաթտա պուլունտը վէ զապթիլէր անլարը տալըթտըլար :

Ամիրալ Ֆօնհօֆէ բաշա տօնան մալարա կիրթտի, վէ կրունքօֆ բաշա սինօրա կիթմէք իշլէն հօլա չըգտը :

Լօնտօն, 3 Ապրիլ

Թայմըզըն Էլասօնտան ալտըրը թէլէկրաֆա կէօրէ, 1,000 քիշի գատար սինօրտան իշէրի թիւրքիայա կիրմիշ իսէլէրտէ, 5 քիշի թէլէֆիլայա վէրիպ կէրի չէքիլմիշլէր տիր. ախալտա Րուճ գապիլէրի տախի վարըմըշ :

Րուճլար թիւրքլէրին հիտտէթինի թահրիգ իտիւպ տէ, Սուլթանըն մուհարէպէ իլան իթմէսինէ չալընմագտա տըրլար :

Մէզքիւր կապիլմանըն Ալթինա տան ալտըրը հապաթիսէ կէօրէ, 2,500 քիշի վալունմաստան Գանեայա կէշմիշլէր տիր :

Ալթինա, 3 Ապրիլ

Հարպիլէ նէզարէթի իշլէն թէքլիֆ օլընան 25 միլիօն տրաթիւս թիգրալը մէսէլէսի՝ մէճիսի մէպուսա՝ տան գապուլ օլընտը :

Վիէննա, 3 Ապրիլ

Բօլիթիլէ գօրէսթուտէնին Ըսթանպուլտան ալտըրը մալիւմաթա կէօրէ, վիւքէլանըն թէպտիլի հագընտա կէլէն սօն հապաթիլէր, հաղըրլարըն մուխալիֆ էֆքեարտէ պուլունմասընտան իլէրի կէլմիշ տիր. պունլարըն էքսէրիսի մուհարէպէ թարաֆտարը տըր վէ Սուլթան պուլ էֆքեարըլ Րէտտ իթտի : Ֆաթաթ պիր եօլա պուլ իսթիլաֆըն էօնիւ ալընտը իսէտէ Եունան ասքէրլէրի թարաֆընտան եէնիտէն հիւճումը հալինտէ մուհարէպէ իլան օլընաճագ տըր :

Մուհարէպէ վուգուլինտէ, Ալունապուլարտա ֆէնա թէէսիլ հուսուլ կէլէճէկինտէն գօրգուլմագտա օլտըրընտան, Սուլթան պուլ հօլու իթթիսալ իթմիշ տիր :

Պէլլարտ, 3 Ապրիլ

Ապրիլ 13տէ Գրալ Չէթինէյէ կիտէճէք տիր :

Գանեա, 3 Ապրիլ

Գանեա ճիւրաընտա Րուճլար վէ թիւրքլէր պէյնինտէ չէտիտ պիր միւստտէմէ վուգուլ պուլար. 2 էօլիւ վէ 2 եարէլի վար տըր : Հէրալիլէն ճիւրաընտա տախի շիտտէթի գապիլար օլմուշ տըր. Ասըլար Աստրիալըլարա գարըն աթէշ իթալիլէր :

Մուհարէպէ խաթթընը պօղուպ կէշմիշ օլան գալըզլարը Սէլիմ վէ Գիստօմտա արամագտա տըրլար : Ասըլար քօրթիլ վարթըլարը իւզէրինէ աթէշ իթմէքտէ վէ պունլարտա գարընմագտա տըրլար :

Ամիրալար՝ Ֆրանսըզ միւրալը Ֆրամէնին թահիլը գօմանտաըն :

տա պուլունան Էվրօրա մուխթէլիֆ ասքէրլէրինի թէպլիգ իթտիլէր, վէ ապիլալ Գանսօլարք ֆրանսըլ ասքէրլէրինի վաղիֆէշի նասըլընա պէյանը մէմուրիլէթ իթտի :

Ալթինա, 3 Ապրիլ

Սամստա ասքէրլէրի արթըր մագ իշլէն Պապը Ալինին գարաըն ատանըն էհալիսինտէ պէօյիւք Րահաթըլըրգ հուսուլա կէթիր միշ տիր :

Կիրիտ մէսէլէսինին հալ օլուն մասը՝ թիւրքիա վէ Եունանիսթան պէյնինտէ պիր մուհաշէտէ թանդիմ օլունմասը թէշպալիսինտէ տօլալը օլտըրընա վէ տէօվլէթլէրին մուխալիֆ պուլունտուզընա տալըր Մ. Գարամանօնըն մէճիսի մէպուսանտա իթտիլի սիւվալէ ճէպապէն՝ Մ. Տէլիեանի տէմիշ տիր քի՝ միւզաքէրէի իպթիտաիլի նիւմիսի սուրէթտէ օլտը. ֆաթաթ տէօվլէթլէրին հիւ պիրիսի Եունանիսթան վէ թիւրքիա պէյնինտէ օ՝ հօլտա պիր իթթիֆազըն հուսուլա կէլմէսինէ մանի օլմամըշ տըր :

ԱԶԴ

Խաթալպի (Պուլկարիս) Գաստիարապուրընը ընկը պատիւ ունի ծա նույննըլ արգօյ հասարակութեան որ յիշեալ գեղին մէջ մի փօք վարժարարան կառուցանելու համար կազմակերպեալ վիճակահա նուլթիւնը որ անցեալ 1897 Յունվար 1 ին տեղի պիտի ունենար, ծանօթ պատճառներով տոմսակաց ամբողջովին սպառումը անկարելի ըլլալով յիշեալ վիճակահանութիւնը յառաջիկայ Ապրիլ 20 ին կիրակի օրուան հետաձգուած է :

Ի գիմայ Խաթալպի

Գաստիարապուրըն ընկերութեան Առեւտրայիս Ատիւնապետ Դ. Յակոբեան Կ. Մ. Գարալիօգեան

ՄԱԿԱԶԵՆ ԻՒՆԻՎԵՐՍԻԼ

Ս. Թաղ Բարոշէվա փողոց թիւ 1333 վառնա

Սոյն վաճառանոցի մէջ կը գըտնուին կալաֆրաթի վերաբերեալ նոր և ոլլապան ապրանքներ : Տէրը՝ ուզելով ձգել սոյն գործն, կը ծանուցանէ, թէ պատրաստ է ապրանքներու գնելուն կարեւոր գեղջ մը ընելով փոխանցել ուրիշի մը :

ԶԱԽԻՐԷ ԲԻՍՏԱՍԸ

Վառնա 5 Ապրիլ

Պաշտալ Վալիօն, 57-59, 50 լիպր. հէքթօլ. 9-9, 20 ֆրանք Արապա. 57-64 լիպրա, հէքթօլթր 9-9, 80 ֆրանք

Արքա 44-46 լիպրա, հէքթօլթ. 4-4, 20

Մըսըր պաշտալ չէքթօլթր 4,60-4,70 ֆրանք Նարթէն 20,60 ֆո. հիսապը իլէ Կիւնտէ 10-15 վալիօն վէ 80-100 արապա պուլտայ, 10-15 արապա արա. վէ 15-20 արապա մըսըր պուլտայը ինմէքտէ տիր :